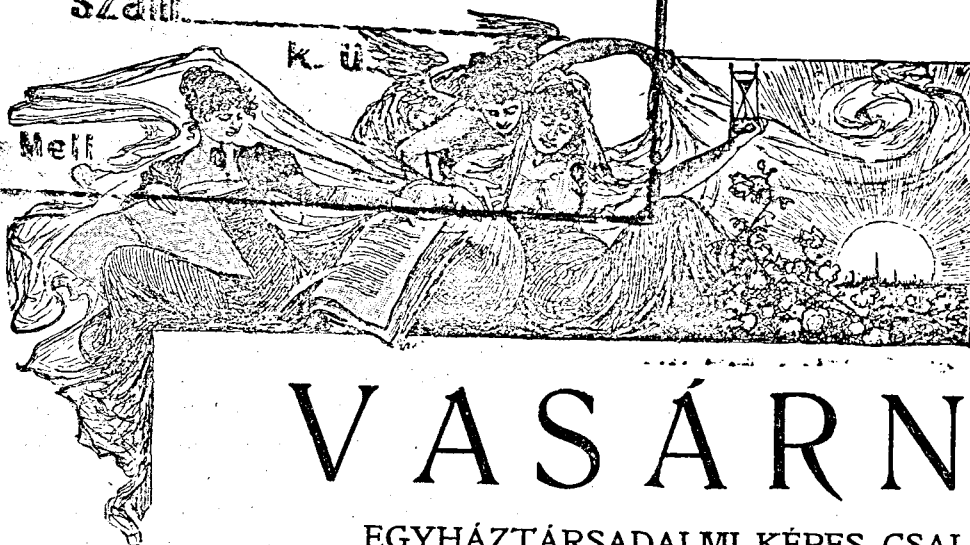

SZÁM

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 hová a lapba szánt kéziratok
 — reklamációk és —
 előfizetési pénzek küldendők
 — Maros-Vásárhely, —
 Szentgyörgy-utca 9. szám.
 — ev. ref. lelkészi lakás. —

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
 ev. ref. lelkész.
 TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
 ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
 Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
 „Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
 minden vasárnap.
 ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
 Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill

A dunántúli ref. egyházkerület a szekularizáció ellen és a nyugdíj intézet ügye.

Igen érdekes közgyűlése volt a dunántúli ref. egyházkerületnek a legközelebbi, a mely Pá-pán folyt le szept. 29-én kezdődvén közel öt napig tartott.

A közgyűlésnek, melyre az egyházkerület egyházi és világi tagjai közül mintegy százan jelentek, melyen Antal Gábor püspök, gróf Tisza István főgondnok elnökölték, nagyobb jelentőséget nyújt a gróf Tisza István főgondnok beszéde és egyúttal a kerület többségének állásfoglalása az egyházi javak szekularizációja ellen, továbbá az egyházkerület beható gondoskodása az életbeléptetendő lelkészi nyugdíj-intézet ügyében.

Mindkét kérdés nagy fontosságát el kell, hogy ismerjük.

Az első (a szekularizáció) kérdés, már ott a közélet küzdőterén. Igazságát, pártoló és ellenző indulattal vitatják az érdekeltek, természetesen a maguk szempontjai szerint. De nem kell jósoknak lennünk, ha úgy bíráljuk el a helyzetet, hogy a katolikus egyházi javaknak az állam által való átvétele kérdése, immár Magyarországon is állandó tárgya lesz a társadalmi és politikai küzdelmeknek.

A másik (a lelkészi nyugdíj-intézet) ügy helyes mederbe térítése és tappintatos megoldása, példaadás lehet mindenik ref. egyházkerületnek, mert kétségtelen, hogy azon terhek hordozása, a melyek az intézmény létesítése által nehezettek a lelkészek vállaira, méltán töltötte el aggodalmat kivált a kisebb javadalmazású lelkészeket s egyáltalán nem csodálkozhatunk, ha ennek következtében itt-ott az ellenállásra gondoltak. Örömteli érzéssel telt el minket az egyházkerületi elnökség *tappintatos és szeretetteljes* fellépése, a mely közmegnyugváásra keresi a legjobb megoldás eshetőségeit.

Mindkét kérdésben leendő tájékoztatásul, a következő tudósítást közöljük:

Gróf Tisza István, főgondnoki beszédében az országos lelkészegyesület alakulásáról szólva, sajnálatának ad kifejezést, a lelkészi karnak a világi elemtől való elzárkozása fölött. Szerinte a ref. egyház jóléte függ attól, hogy e világi elem a lelkészi kar küzdelmeinek, törekvéseinek, munkálkodásainak valóban részese legyen és ennek az egységnek erősítése és nem lazítása volna a lelkészi kar jól felfogott feladata.

Végül a szekularizáció kérdésére térve át a következőket mondotta:

Főtiszteletű közgyűlés! Ha napirenden volna a szekularizáció kérdése, igyekezném azon ezer és egy okot kifejteni, amelynél fogva e kérdés felvetését a mi viszonyaink között általában károsnak és veszélyesnek tartom. E fejtegetésnek itt a mi tanácsster-

münkben nem volna sem helye, sem ideje. De egy körülményre rá kell mutatnom. Ha bárki abban a nézetben van, hogy a szekularizációért meg kell indítani a küzdelmet, ám tegye ezt a politikai pártélet küzdő terén, igyekezzék az eszmének propagandát csinálni, általános politikai alapon annak híveket szerezni valláskülönbség nélkül, de ne indítsa meg felekezeti alapon ezt a küzdelmet, ne úgy állítsa azt oda, mintha egyik egyház papsága irigykednék a másikra és az általa élvezett anyagi előnyöktől akarná azt megfosztani. Teljesen jogos téren mozog a lelkészegyesület, amely papságunk sanyaru helyzetét tárgyalja. Ha talán tapintatosabbnak tartanám is, ha éppen ott, ahol az ő anyagi helyzetéről van szó, a világi elemnek engedné át a vezetést, de senki rossz néven papságunktól nem veheti, ha rámutat azon valóban tarthatatlanná vált aránytalanságra, amely például a tanítói illetmények s a lelkészi kongrua között mutatkozik. Ha a fizetésrendezések terén eszközölt legutolsó nagy lépések után a lelkészi intézmények korszerű rendezését is követeljük, ezt, ismétlem, senki rossz néven nem veheti. De akkor, amidőn mint protestánsok szervezkedünk, lépünk a nemzeti közvélemény elé, akár hivatalos, akár társadalmi szervezetek alakjában történjék ez, saját sorsunkkal, saját vagyónkkal, saját feladatainkkal foglalkozunk, *ne intézzünk más felekezet viszonyai ellen olyan kirohanást, amely valóban a felekezeti küzdelem színével bír és mindennél alkalmasabb arra, hogy gyűlöletes színben tüntessenek fel ellenfeleink.* Az ultramontanizmus veszélyeit én is látom, az ellenük való küzdelem szükségét talán jobban és mélyebben érzem sokaknál. akik annyit hangoztatják azt, de a küzdelmet valláskülönbség nélkül az egész magyar felvilágosodottsággal kell és lehet megküzdenünk, abban magunkat izolálnunk, azt a szolidaritást kockáztatunk, amely századok során fennállott egyházunk jogos törekvései és a magyar nemzet nagy problémái között, bűn volna hazánk és egyházunk ellen, ma inkább mint valaha. Arra törekszenek ellenfeleink, az az érdekük, hogy felekezeti térre szorítsanak, a felekezeti szűkkeblőség és türelmellenség színében tüntessenek fel bennünket és erre mi szolgáltatjuk a legalkalmasabb fegyvert kezeikbe, ha a római katolikus egyház élvezetében lévő vagyon ellen intézünk támadást. Ezzel elidegenítjük magunktól a klerikalizmus tulkapásai miatt velünk együtt aggódó felvilágosodott magyar katolikusok nagy tömegét.

A tetszéssel mondott főgondnoki beszéd után dr. Antal Gábor püspök jelentése következett.

Hosszasan foglalkozik a püspöki jelentés az új egyházi törvények végrehajtásával. Legnehezebbnek mondja azonban a lelkészi nyugdíj intézetről szóló a VII. t. c.-et s annak végrehajtását. Heves vita indult meg e körül. Merev álláspontjából nem akart engedni senki sem.

Tisza István is felszólalt a vita során. És a belsősomogyi egyházmegye közgyűlésének azon kijelentésével foglalkozott első sorban, *a mely megtagadja a belépési engedelmességet.* Törvényről van szó, — mondta Tisza, — annak megsértését, annak dezavulását papoknak nem szabad tenni. Mit mond aztán ezt látva a hívő, ha majd egyházi adóért zaklatja a lelkésze? Elismeri, hogy nagy a teher; sok lelkészre elviselhetetlen; de sem ő, sem senki el nem zárkozik annak lehetőségétől, hogy a bajon, terhen a rendelkezésre álló forrásokból segítsenek. Ezt célozza a püspök indítványa. Lehetetlen az intézet felállításának elődázását kérni. A törvény imperative intézkedik, hogy 1908-ban életbe léptetendő. Csakis az esetben kapjuk a 400,000 korona segítséget is az államtól. Lehetetlen a zsinat összehívása e végből. Nevetségessé nem akarunk lenni. Egy szentesített törvényt újra szentesítés alá terjeszteni szinte lehetetlen. „Nincs is ezen szégyenletes kísérletekre szükség”.

A püspöki jelentés módoszatot nyújt arra, hogy a törvény változtatás nélkül, zsinat összehívás nélkül, annyira könnyíthető a nyugdíjtörvény terhe, hogy az minden lelkész által elviselhető legyen. Ezek a módoszatok ezek:

a) bizassék a lelkészekre, hogy lelkészi szolgálatuk kezdetétől, vagy csak 1908. január 1-től kívánják-e szolgálati éveiket beszámítani;

b) a régebben szolgáló lelkészek a 23 százalékos törzsbefizetést csakis tényleges javadalmaik után fizessék a kamatot, s nem a jelenlegi fizetésök után visszamenőleg, hanem mindig a megelőző fizetésök arányában. Pl. ha valaki volt 6—10 évig káplán 50—60 frt fizetéssel, csak azután fizessen belépési járulékot és kamatot;

c) vételessék fel pótlólag a 9 §-ba: „aki a nyugdíjjarulékot 40 éven át fizette, az, ha nem megy is nyugdíjba, a további fizetés alól felmentetik.”

d) mondassék ki, hogy a 19 §. ezen szavai: „a mennyiben a belépési járulék és az 5 évi tagsági díj be nem fizettetett volna a férj halálakor, az azokból hiányzó összeg az özvegy évi járadékából két év alatt egyenlő részletben visszatartatik” — csakis a gyámintézeti 10 százalékos törzs — és a 2 és fél százalékos évi befizetésre vonatkozik.

e) írjon fel a konvent a kultuszminiszteriumhoz, hogy a kongrua-törvény intézkedéseinek megfelelőleg a nyugdíjintézeti járulékok a lelkészi jövedelemből levonhatók legyenek s ez uton a teher visszakerül.

f) Az ügyrend oda módosíttassék, hogy az évi járulékok nov. 1-ig legyenek beszédhetők.

Ezen pontokba foglalta a püspöki jelentés azon lehetőségeket, melyekkel a méltányosság követelvényeinek megfelelően, a kedélyek megnyugtatóására és a tagok terheinek könnyítésére tervezett. Nem tartja azonban lehetőnek azt, hogy a lelkészek törzsbetétei és

visszamenőleg fizetendő kamatai „az egyházi adó csökkentésére adott államsegélyből fedeztessenek.“ — „Ezt a kormány ne engedné meg“ — mondja. Nem tartja azt sem lehetőnek, hogy az egyházak felmentessenek a 2 százalékos teherviseléstől.

A kerület beható és alapos vita alá vette a püspöki előterjesztést. Lassankint csillapult a hangulat és végre egészen konciliáns lett. A különböző vélemények találkoztak, az ellentétek elsimultak; a fent felsorolt módosító indítványokat elfogadta a kerület és kimondotta, hogy ennek életbeléptetését szorgalmazni fogja a konventnél s egyszersmint elrendelte a kerület, hogy alakíttassék egy bizottság, a mely vessen számot a körülményekkel és a lehetőségeket mérlegelve, a kerület rendelkezésére álló és felhasználható alapokból az összes lelkészek belépési járnléka után — a s. lelkészi évekre is — 4 százalékos kamatok fedezésére tegyen véleményes javaslatot a jövő kerületi gyűlésre.

A Loránffy Zsuzsánna-Egyesület Diakonisszái.

A „Loránffy Zsuzsánna-Egyesület“ 15 éve működik a fővárosban s neve eléggé ismeretes; mindamellett kevesen ismerik működésének egyes ágait, melyek közül egyik legnevezetesebb a diakonisszák képzése és munkálkodása az őket nevelő Diakonissza Otthonban a poliklinikán és a magánápolásban.

A református közönség nagy része ma is idegenkedve nézi a „református apácákat,“ kik olyan komor, a divathoz nem alkalmazkodó ruhában járnak s köztudomás szerint csak betegápolással foglalkoznak. Pedig igazán nem élnek apáca-életet, semmiféle fogadalmat nem tesznek, sem pedig a hozzájuk tartozókkal és általában az emberekkel való érintkezéstől elzárva nincsenek jobban, mint a mennyire a mindennapi rendes munka mindenkét elzár a nagy világtól. Ha alkalom kínálkozik, férjhez mehetnek; ha úgy találják, hogy nincs hivatásuk erre a pályára, kiléphetnek.

Az egyesület három évi próbaidő alatt kiképezeti a belépett növendékeket a betegápolásban; később ha több lesz a diakonissza, gyermekápolásban és mindenféle szeretetmunkában is. Most az ápoláson kívül még csak a háztartási munkában szereznek gyakorlatot, folytonosan igen nagy gondot fordítva vallási és erkölcsi képzésükre. Ennyi idő alatt kiviláglik, hivatottak-e a pályára, vagy sem. Főlavatásuk után öt évig tartoznak az egyesület kötelékében maradni, vagy ha előbb kilépnek, a reájuk fordított költséget megtéríteni. Az állam is így jár el pl a katonarvosokkal szemben.

Úgy a tanulási idő alatt, mint azután kötelesek minden munkát végezni, melyet az egyesület reájuk

biz, tehát nemcsak ápolnak, hanem szegényeket látogatnak, vagy az egyesület háztartásában, esetleg az Otthonban elhelyezett gyermekekkel foglalkoznak, vasárnapi iskolai tanítást végeznek.

A betegápolás kétféle: magánápolás és kórházi ápolás, mert az egyesület elvállalta, hogy a poliklinikát ellátja ápoló diakonisszákkal cserében azért, hogy minden próbatestvér megszerezhesse ott az ápolásban a kellő gyakorlatat. Két kórteremben s ujabban a műtőbeu is diakonisszák foglalkoznak s ha többen lépnek be, az egész kórházban ők fogják a betegeket ápolni; de a magyar protestáns nők még annyira idegenkednek ettől a pályától, hogy igen kevesen jelentkeznek, pedig ugyancsak megbecsülik a poliklinikán. Szép, minden kényelemmel felszerelt lakást rendeztek be számukra s úgy az igazgatóság, mint a betegek a szeretet minden jeleivel elhalmozzák őket; a gyógyultak közül pedig többen hirlapi cikkekben méltatták munkájukat, mely fáradtságos és komoly, de nem örömtelen, mint azt megláthatjuk, ha végig kísérvük egy napi foglalkozásukat a poliklinikán.

Reggel fél 6-kor kelnek, rendbeszedik magukat s rögtön bemennek a betegekhez hőmérsékletüket megmérni, fölírni és a súlyosabb betegeknek a mosdásnál, reggelizésnél segíteni. A könnyebb betegek segítségükre vannak ebben a munkában. Azután visszamennek reggelihez, mely előtt imádkoznak s vallásos éneket énekelnek. Reggeli végeztével megvetik ágyukat és kitakarítják lakásukat. A melyik éjjeli szolgálatban volt, — olyan mindig csak egy van, mert akkor a betegek is alsznak, csak a nagyon súlyos betegre kell ügyelni, — az lefekszik; a többiek visszamennek a kórtermekbe, letörülgetnek, a gyermekeket megfürösztik s készülnek az orvosok reggeli látogatásához, esetleg műtéthez, melynél segédkezniök kell. Ez a legnagyobb munka, mert az orvosoknak keze alá kell készíteni a műszereket, kötőanyagot, sőt tartani és segíteni, a mit lehet és kell. Egy-két diakonissza ez idő alatt is a többi beteg körül van, hogy segítségükre legyen s szükségleteikről gondoskodják.

Délben a súlyos betegek étkezdsénél segítenek, azután maguk mennek ebédelni Délután már csak időnként van tennivalójuk s nem hagyhatják felügyelet nélkül a kórtermeket, hová akkor a betegek látogatói is bemehetnek. A délutáni és esti étkezés ad még dolgot, de nehéz munka csak az operációk idejében van. Hét órakor vacsorálnak, kilenckor istentiszteletet tartanak, — mely nem csak a betegeknek, de a kórházi tisztviselőket is vonzza, az irántuk érdeklődők adakozásából már harmóniumot is szereztek, mióta a poliklinikán vannak; istentisztelet után megint a virasztó veszi át a szolgálatot.

A jó diakonissza éppen úgy, mint a jó doktor, magához tartozónak érzi a keze alatt levő beteget, aggódik érte, szenved és örül vele s ha megértjük, hogy az orvos hogy lelkesedhetik a pályájáért, mikor

annyi embertársán segít, nem csodálkozhatunk azon sem, hogy diakonisszáink, kik olyan lelkiismeretesen végzik munkájukat, elégedettek és boldogok.

Minél intelligensebb a diakonissza, annál jobban tud segíteni az orvosnak, a beteg szenvedéseinek enyhítésében s az utóbbi aztán többnyire rajongó szeretettel viszonzozza a jótéteményt. Ha egyszer eljutunk oda, a hová Anglia és Németország már régen eljuttattak, hogy nrinők is belépnek diakonisszáknak, akkor nálunk is megszűnik a kicsinylés és előítélet ezen pálya iránt, sőt be fogják látni, hogy az ápolás céljának nemességét illetőleg nem áll hátrább a tanító- és gyermekápoló-diakonisszák működésénél.

A poliklinikán az ápolásban is kiképzett diakonisszát aztán megánápolásba küldi az egyesület. A magánápolás vagyonos családoknál napidijért, szegényeknél ingyen történik. A napidij az egyesületet illeti, mely a diakonisszának otthont — a Család-utca 8. szám alatt meglátható, hogy milyen kedves otthont — ellátást, ruházatot s egy bizonyos zsebpénzt ad, betegsége, vagy munkaképtelensége esetén és szabadsága idején épen úgy, mint munkájában.

Később, ha anyagi helyzete megengedi, tanító-diakonisszákat is fog képeztetni az egyesület, hogy maga tarthasson föl nevelőintézetet, esetleg gyermekmenedékhelyeket óvónőkkel.

Most pedig utóljára szóljunk egy két szót az egyenruháról, mint a mely legfélelmeesebb öltözködni szerető hölgyeink előtt.

A kinek oly fontos teendői vannak, mint a betegek ápolása, kis gyermekek gondozása, szegények vigasztalása, segítése, az nem tölthet órákat a tükör előtt a nélkül, hogy egyiket, vagy másikat meg ne rövidítse, azért legjobb, ha nem kell azon törnie fejét, hogy mi is a divat, vagy jól illik-e egyik-másik szín az arcához, ruhaforma alakjához, hanem fölveszi gond nélkül azt, amit pályatársai viselnek. Az jobban egymáshoz kapcsolja őket, fejleszti az összetartás érzését s a szeretetet egymás iránt. Azonkívül az egyenruha mely úgy megkülönbözteti őket másoktól, bizonyos méltóságot s azzal önértéket is ad nekik. Végül pedig megvédi őket sok-sok támadástól és sérelemtől, melyeknek a nők mindig ki vannak téve. Ha ezeket meggondoljuk, mindjárt kevésbé látjuk sötétnek azt az egyenruhát, mely ezenkívül úgy valósággal, mint átvitt értelemben mindig gyönyörű szép tiszta.

Muraközy Ilona

Kiállítás a Székelyföldön

A székelyföldi miniszteri kirendeltség, karöltve az Erdélyi Gazdasági Egyesülettel, sikerült gazdasági kiállítást rendezett Sepsiszentgyörgy városában. A kiállítást Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter nyitotta meg, ki ezen célból leutazott, államtitkárai és a

székelyföldi kirendeltség vezetősége kíséretében. A kiállítás rendeltetése, hogy bemutassák a négy székely vármegye gazdasági fejlődöttségét és hogy az utolsó évek folyamán miféle eredményeket sikerült elérni. Itt válik szemléltetővé az a nagy arányú és szép tevékenység, melyet a székelységnek gazdasági téren való fölemelése érdekében a földmívelésügyi kormány székelyföldi kirendeltség útján megindított és visz előre a siker utjain.

A megnyitás vasárnap történt meg és ezen napra ezrével tódultak a székelyek Sepsiszentgyörgyre. Legalább huszezerre tehető az egybesereglett székelység száma, kik a kiállításra siettek, hogy részt vegyenek a megnyitással kapcsolatos ünnepségeken. A földmívelésügyi miniszter kíséretében Mezőssy Béla és Balogh Vilmos államtitkárokon kívül Kazy József miniszteri tanácsos, a kirendeltség jelenlegi vezetője, Kállay Ubul és Mikes Zsigmond gróf főispánok és több országgyűlési képviselő is Sepsiszentgyörgyre érkezett.

A pályaudvaron nagyszámu és előkelő közönség élén Elekes Béla és Ugron Ákos főispánok fogadták az érkező minisztert. A székelység nevében Szentiványi Miklós alispán, a város nevében Gödry Ferenc polgármester mondott szép üdvözlő beszédet, köszönetet mondván a székelyek iránt tanusított melegszívü érdeklődéséért.

A miniszter szíves szavakkal köszönte meg az üdvözlést és hangoztatta, hogy az alkotmányos kormánynak a székelység iránt való érdeklődését igazolja az is, hogy munkatársaival, az államtitkárokkal jött el a kiállítás megnyitására.

A miniszter kocsiját több mint száz más kocsi követte, melyek a népnek sűrű sorfalai között vonultak el, hangos éljen riadalom között. A Szabadságtérre érkezve, ahol a kiállítás mezőgazdasági része kapott helyet, a minisztert Szentkereszthy Béla báró, a kiállítás rendező-bizottságának elnöke fogadta, Darányi Ignác válaszában ismételten hangoztatta, hogy örömmel hozta el munkatársait hogy lássák és tapasztalják a székely gazdasági élet erejét és meggyőződnessenek a székely kirendeltség munkálkodásáról, valamint az elért eredményekről. A székely föld iránt a kormány — mondá — állandó jóindulattal viseltetik és szívéből kívánja, hogy ez a jóindulat kárba ne vesszen. Reméli, hogy ez a kiállítás forduló pont lesz a székely nép gazdasági életében.

Ezután a kiállítás megsemlélése következett. Mint említettük is, a mezőgazdasági rész a Szabadságtéren nyert elhelyezést, míg a néprajzi házi ipari tárgyak és a természeti kincsek osztálya, továbbá az iskolák kézi munkái a Mikó kollegiumban kaptak helyet. Az állatkiállítás az főként, mi élénk fényt vet a kirendeltség működésére. Azelőtt a székelyföldön csak fehér marhát tenyésztettek. Ez a faj azonban a lassu fejlődés és rossz tejelő képesség miatt nem ho-

zott kielégítő hasznot. A székelyek látva a szomszéd szászoknál, hogy azok a piros tarka tehenekkel mennyire előbbre vannak, követni akarták a jó példát, de mivel anyagi eszközei silányak voltak, csak a selejtes állatokhoz tudtak hozzájutni.

A székely kirendeltség segített ezen a bajon. Részint belföldi tehénészetekből, részint pedig egyenesen Svájcban hozatott piros tarka teheneket és ezeket kedvezményes alapon, részletfizetésre adta a kisgazdáknak. A kiállítás mutatja, hogy ez a segítség kellő eredménnyel járt. A kirendeltség most már azon az úton van, hogy a Székelyföld egyes részeiben olyan gazdálkodást teremtsen, aminőt Svájcban található. Az állatkiállításon ifgyelemre méltók még az apró, de kitartó hegyi lovak, melyek a Székelységnek nagy segítői a gazdálkodás előbbrevitelénél. Az apróbb háziállatok a Potsa-féle parkban találtak elhelyezést. Itt sertést, juhot, baromfit, nyulat, méhet látunk jelentékeny mennyiségben. A kirendeltség a jól jövedelmező fajbaromtenyésztést cserébe való kiosztással támogatja.

Érdekes a mezőgazdasági gépkiallitás, melyben számos hazai és külföldi gyár mutatja be készítményeit, főként a székely gazdasági viszonyok szemmel tartásával. A gépek között van egy nagy sátor, ahol a székely gazdasági terményeket állították ki. Kiemelkedő rész a kirendeltség által alakított tejszövetkezetek kiállítása. Itt található a kirendeltség tevékenységét feltűntető különböző fényképek, javított legelők, cement istállók, juhászatok, importált tenyészállatok, tejszövetkezetek és a homoródszentpáli szövetkezeti hizlalo.

Nagyon jelentékeny a kiállítás néprajzi és háziipari része. A kalotaszegiek, árvapatakiak varrottas és szöttes gyűjteménye, falusi székely fiuk által készített gazdasági és háztartási eszközök, gyékényből, sásból fonott sokféle háziipari tárgy vonják magukra a figyelmet és igazolják a székely nép munkára és ügyességre termettségét. Egy óriási csoportozat százharminchárom udvarhelymegyei község asszonyainak kézimunkájáról és izléséről ad kiváló tanubizonyosságot. Persze az értékesítés kérdése megoldva nincs, de ha ez kellő alapokra lesz fektetve, rendkívüli fejlődés remélhető, hogy a székely háziiparosoknak fokozott arányu bevételben legyen részük. A székely segítésnek ez egyik legjelentékenyebb oldala.

A gazdag és változatos kiállítás megtekintése után háromszáz teritékes közös ebéd volt, melyen számos nagyhatásu felköszöntő hangzott el. Az elsőt Elekes Béla főispán mondotta a királynak. Ezt követőleg Szentiványi Miklós alispán a székely nép, Bélyi Tivadar földbirtokos pedig a birtokososztály nevében lelkes pohárköszöntőkben ünnepelték a minisztert, aki válaszában kijelentette, hogy nagyon vágyott ismét látni a székely földet és azt a népet, amely ezt a földet ezer év zivatarában is megtudta tartani. A székely kérdésben — folytatá — akként vélekedik,

hogy nemcsak a vetésnél van jelen, de itt van az aratásnál is s ez az aratás azzal a reménnyel biztatja, hogy a székely ügy diadalát meg fogja érni.

Erre a minisztert, ki a megjelent két államtitkár tevékenységéről is nagy dicsérettel szólt, hatalmas ünneplésben részesítették. Kikapták részüket az ünneplésből az államtitkárok, Kazy József miniszteri tanácsos, Koós Mihály miniszteri titkár a kirendeltség marosvásárhelyi vezetője. Mezössy Béla államtitkár köszönte meg az őt és hivataltársait ért elismerést. A székelység ügyét fejtegetve megjegyzi, hogy nagy küzdelmek előtt állunk s ebben a békésen s a kultura eszközeivel megvívandó küzdelemben össze kell tartani mindenkinek, akinek a szívéhez van növe a magyar nemzeti állam fönmaradása.

A székely népet együttesen való gondolkozásra nevelik a gazdakörök és szövetkezetek. A kirendeltség rövid idő alatt több mint kétszáz falusi gazdakört, ötvennél több tejszövetkezetet, számos hitel-, fogyasztó- és értékesítő, állatbiztosító szövetkezetet alakított. A közel jövőben a szövetkezeti gabonaraktárak ügyét fogja előbbre segíteni. Gondoskodni kíván állandóan, hogy a visszaéléseket megszüntesse és a népben fölébressze az elhanyagolt öserőt. A kiállítás szép képet nyújt, hogy akarattal, nem lankadó buzgalommal mi mindent sikerült elérni.

Cs.

VERSEK.

Bodenstedt után.

1.

Földre sütő fényes napot,
Az égre az Isten adott ;
Rózsa színe, illatárja,
A nagy Istent prédikálja !

Ő teremti a hegyeket,
Ülőszékül fellegeket ;
Szélviharban Ő szól hozzád,
Minden jókat keze hoz rád . . .

Szárnyat adott a madárnak,
Hullámot a tengerárnak . . .
Nekem lantot dal dallásra,
Nektek fület a hallásra !

2.

Vajha, a bünhöz lennének hűtelen !
. . . Am, nincs közöttünk senki büntelen.
De ki csupán csak önmagának árt :

Megnyerte félig bünbocsánatát.
Kegyelmet híjába remél : — —
A ki másoknak ártalmára él !

Staudner Mátyás.

Kérdések és feleletek a diakonissza ügyben.

Mi a Filadelfia diakonissza-egylet célja?

Az egylet célja a Filadelfia diakonissza-szövetség fenntartása, fejlesztése védelme s az a felett való örökös, hogy a diakonisszákat, mint az Isten országának munkásait sehol senki sem akadályozhassa abban, hogy az Úr Jézusban vetett hitükről ne csak életükkel, hanem szóval is bizonyosságot tegyenek. (Filadelfia diakonissza-egyleti alapszabály I. 3. §.)

Mik az egylet eszközei?

Az egylet céljának elérésére szolgálnak:

1. a diakonisszák képzése;

7. Felolvasások tartása s a diakonissza-ügyet ismertető iratok, lapok kiadása és évi jelentések nyomtatása.

Diakonissza tag lehet minden olyan prot. vallású nő (hajadon vagy gyermektelen özvegy) a ki a diakonissza-szövetség vezetőségének véleménye szerint s a diakonissza házirend szem előtt tartásával a diakonissza hivatásra úgy testi, mint lelki tekintetben alkalmas. A diakonissza tagok háromfélék u. m. kezdők, segítők és felavatottak. (Alapszabály II. 5. §.)

8. Diakonissza anyaintézet és kórház létesítése (Alapszabály I. 4. §.)

A Filadelfia Diakonissza-szövetség és annak vezetősége.

2. a kórházakban és magánháznál az ápolás elvállalása;

3. árvaházak, leányinternátusok vezetése, esetleg a növendékek tanítása, a mely utóbbi esetben a diakonisszák tanképesítéssel tartoznak bírni, ha az illető intézet államérvényes bizonyítványokat óhajt kiállítani.

4. a gyülekezeti és egyleti diakonia; (vasárnapi bibliai iskola), leányszövetségek szervezése, emberbaráti intézmények, pl. cselédotthonok, leánymenhelyek vezetése)

5. Az intézetek és magánosok által az ápolásért fizetett díjak, vagy adományok;

6. A tagsági díjak, a fővárosban és vidéken alakított, diakonissza munkát segítő körök gyűjtései, magánosok, egyletek és egyházak segélyei, alapítványai.

Minő tagjai vannak az egyletnek?

Az egylet tagjai háromfélék, ugymint:

a) rendes,

b) pártoló,

c) diakonissza tagok.

Az egylet rendes tagjává az lehet, a ki az Úr Jézus Krisztust megváltójának vallja; az Ő parancsolatainak teljesítésére komolyan törekszik és a keresztyén szeretetmunkákat legalább elméletileg ismeri.

Pártoló tag lehet minden tisztességes egyén, a ki az egyletet anyagi eszközökkel támogatja.

Bővebb felvilágosítást nyújt: Biberauer Richárd felkész (Budapest, Hermina út 39)

Isten igéje.

A béketűrő Jób.

Ha már a jót elvettük Istentől, a rosszat ne vennők-e el? Jób 2, 10.

Jóbnak türését hallottátok — mondja Jakab apostol — és minémü végét adta az Úr az ő nyomorúságának, láttátok, mert igen irgalmas az Úr és könyörülő. (Jak. 5. 11.)

Beteg embertársam! bizonyára te is hallottál már a Jób béketüréséről. Már gyermekkorodban meg kellett ismerned a Jób történetét, de akkor még nem tudtad, hogy mi a fájdalom. A vallástanulás kedves foglalkozás a gyermekornak s azokra a kegyes szent-történetekre, a melyek először ragadták meg ébredező indulatunkat, mindig kedvesen és hálával emlékszik vissza az ember.

Emlékezz vissza, hogy miként vállt a derék ősatya egyetlen nap alatt gazdagemberből koldus szegénynyé, sok gyermek boldog édes atyjából gyermektelenné. Jusson eszedbe, hogy az ő szerencsétlensége napjának estéjén mégis mennyi élöhittel mondta: „Mezitelen jöttem ki az én anyámnak méhéből és mezitelen térek oda vissza. Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úrnak neve!”

Jób, ekkor még egészséges volt. Ilyenkor az ember sokat elbírt. Felésege is volt, a ki segített neki az őt ért rettentő csapások elhordozásában. Azonban még súlyosabb csapások vártak reá. Valami bőrbaj lepte el lába térdjétől feje tetejéig. Rettenetesen sajgott és viszketetett egész testében. De Jób türt és hallgatott.

A szeretet, részvét és bölcs megnyugvás sokat segítnek az emberen a bajban. Ezek nélkül nem is bírnak meglenni s ha ilyen támaszaink nincsenek bizony lehet, hogy elfeledkezünk magunkról és a zugolódás békétlenség, türelmetlenség, sugalmaira hallgatunk. A Jób felesége is sokszor megfeledkezett magáról, erőt vett rajta a keserűség és gyengének bizonyult a csapásokkal szemben. „Erősen állsz még mindig a te feddhetetlenségedben?” — kérde fellázadó fájdalommal urától. „Átkozd meg az Istent és halj meg!” De a kegyes, hívő lélek válasza ez volt: „Asszony, úgy szólsz, mint egy a bolondok közül. Ha már a jót elvettük Istentől, a rosszat ne vennők-e el?”

A bölcsességnek végtelen kincse rejlik e szavakban: — a békesség, türelmesség, béketűrés. A bölcs ember béketűrő is. A bolond szolga mindig csak kellemes munkát óhajt végezni; a hálátlan, balga gyermek mindig csak a játéokra vágyik; a meggondolatlan útas panaszkodik, ha vele szembe fú a szél . . . De mi, mi a kik úgy ismerjük a mi életünk rendeltetését, hogy az Istennek tetsző, szent szolgálat kell legyen; mi a kik azért neki szolgálunk, őt atyánknak valljuk, az ő általa megmutatott úton haladunk előre: ha

a jót elveszük az Úr kezéből, a rosszat ne vennők-e el?

Bezzeg a jót szívesen vettük . . . De hánszor volt rossz az a mit mi jónak hittünk? Meztelen jöttünk e világra, a mink lett, azt mind Isten adta nekünk. Ha bajok, próbák és fájdalom ideje jön; ha az Isten meglátogat valamivel a mit mi rossznak nevezünk, de a mi mégis sokkal kisebb annál a sok-sok jónál a mi-ben eddig volt részünk: szabad-e panaszkodnunk, méltatlankodnunk, vagy éppen zugolódunk? Hiú balgaság és okatlan háládatlanság ez! És mit használunk vele magunknak? . . .

Jóbnak nem volt példaadója, de mi, a szerencsétlenségek, csapások, fájdalom között választhatjuk példaadónk a béketűrő Jób. „Ime boldognak mondják azokat a kik háborúságot szenvednek. Jóbnak türését hallottátok és minémü végét adta az Úr az ő nyomorúságának láttátok, mert igen irgalmas az Úr és könyörülő.” (Jak. 5, 11.)

Mindnyájan a Tied, a te megváltottaid vagyunk Istenünk, Atyánk. A Jézus Krisztus érdeméért, legyen meg a te akaratom!

Egyháztársadalmi élet.

— **Templomszentelés Csórán.** A magyar szónak, a magyar nemzeti és keresztényi eszményeknek egy új bástyáját szentelték fel lélekemelő ünnep keretében vasárnap Csórán, a Kenyérmező tövében, a nemzetségek által körülvevő vidéken. Megfogyott itt is a magyarság, hol a Barcsayak 1310. óta állandóan birtokosok s hol a Barcsay család fénykorával esik össze az ev. ref. egyház virágzásának kora. Barcsay Ákos fejedelemnek és a m. királyi gárdisták büszkeségének Barcsay Ábrahám obesternek emlékét hálással őrzik az egyház. Az „elegáns poéta” Csórán az új ref. templom közelében nyugossa szépen gondozott kriptájában örök álmát, hű feleségével: bethleni gróf Bethlen Zsuzsánnával, ki Csórán élte élete utolsó éveit és itt is halt meg. Az új ref. templom nagyrészen nagybarcsai Barcsay Gábor jelenlegi pátronus áldozatkészségéből és Benedek Károly lelkész lankadatlan buzgalma folytán épült fel. A szászsebesi ref. templom felszentelése után elég hamar ez a második. — A 18-ik században itt élt Barcsayak áldozatkészségét hirdető harangjai immár ércnyelvökkel zengtetessé teszik a kenyérmezei sík felett a levegő eget, mintha életre akarnák hívni, meg akarnák eleveníteni az ott elesett hősöket, hogy a hún harcosok példájára vegyék fel, vivják tovább a harcot egész a diadalig, az új ellenséggel szemben, mely nem akarja, igaz honját lelmi e hazában.

— **Az egyházkerületi közgyűlés.** Az erdélyi református egyházkerület közgyűlését f. évi november hó 9-re hívta össze az egyházkerület igazgatótanácsa.

H i r e k.

Olvasd a bibliát.

Imádságunk és isten ígérete.

(Lukács ev. 1: 1. — 13.)

Az ó-szövetségi történetek menetét megszakítjuk ma, hogy Jézus lábához ülve, tőle tanuljuk azt, a mi lelki életünk legfontosabb nyilvánulása, tőle tanuljunk imádkozni. A szív lélegzet-vételének nevezték az imádságot és valóban ezáltal jutunk tisztább, mennyei légkörhöz, ez kapcsol össze magával az Istennel.

Oktató jegyzetek.

I. Milyen dolgokért kell imádkozni? Ezt Jézus megmutatja az Uri imában. Nem a mi emberi, földi kívánságaink álljanak első helyen; hanem mindenekelőtt az Isten nevének dicsőítéséért, akaratának teljesítéséért imádkozunk. De kérhetünk tőle segítséget és áldást a mi ügyeinkben, bajainkban is. Minden gondunkat ő reá vethetjük. Mindazt kérhetjük, a mire szükségünk van. Az Ur nem ígért senkinek földi gazdagságot, hirnevet, hatalmat, de azt ígéri, hogy jó pásztorunk lesz, nála semmiben meg nem fogyatkozunk. Főképen lelki bajainkban, ha bűn vagy kísértés támad ránk, segítségünkre fog jönni. S hogy minél jobban megismerjük azt, a mi valóban javunkra van, azért kérjük tőle a legjobb adományt, a Szent lelket.

II. Hogyan imádkozunk Ugy fohászkodjunk az Istenhez szerető Atyánkhoz, a kihez mi is szeretettel ragaszkodunk. Bizzunk benne, hogy azt adja meg nekünk, a mi valóban javunkra van, s a mi ártatlan, azt meg tagadja. Hittel imádkozunk, mert neki van hatalma, hogy mindent meg tegyen és megadjon, a mi valóban javunkra szolgál. Mint az az ember a példabeszédben, úgy imádkozunk mi is. bevallva, hogy semmink nincsen, alázatossággal hajoljunk meg az Ur előtt és minden erőt, minden jót csak az ő kegyelmétől várjunk. S ha az Ur nem hallgat meg mindjárt, állhatatosan imádkozunk s így mutassuk meg hitünket. Mindenkor a Jézus nevében imádkozunk, mert ő érte hallgatja meg az Istent a mi kérésünket, ő a mi közbejárónk, ki érettünk eszedezik.

„Édes néni — szólt egy kis leány. — találtam egy kulcsot, a mivel megnyithatom az emberek szívét!” „Micsoda kulcs az?” kérdezte a néni. „Ez a kicsiny szó: Kérem. Ha valakinek azt mondom: Kérlek, segíts: mindig meg teszi.” Ezzel a kulccsal megnyithatjuk a mi mennyei Atyánk szívét is.

— **A mi örömünk.** Örömmel jelentjük, hogy Paál Gusztáv szerkesztőnk hosszas betegségéből felépülve, rég nélkülözött munkásságát lapunk és érdekeink szolgálatában újból megkezdi.

A sárospataki új tápintézet főlavatása. Szeptember 29-én avatták föl a sárospataki református főiskola új tápintézetét. A tápintézetet szeghi és vibornai Mudrány András százezer koronás hagyományából építették. Ebédelőjében körülbelül ötszáz tanulóra van hely. Az ünnepségen ott volt a tiszáninneri egyházkerület vezetőse, élén Kun Bertalan püspökkel. Az ünnepségen Novák Lajos tanár, főiskola lelkész, Rádácsy György tanár, Kun Bertalan püspök, papi főgondnok és Dokus Gyula zemplénmegyei alispán, a főiskola világi gondnoka, mondtak beszédet, a tanulóifjuság nevében Papp József főiskolai szenior.

— **Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?** Egyik vidéki református egyháztársadalmi gyűlés alkalmával történt, hogy világi és egyházi férfiak szóvá tették azokat a sérelmeket, a melyeket egy-egy tulbuzgó katolikus káplán meg gondolatlansága idéz elé. Sokan voltak a kik egyenesen az illető pápista káplánok püspökét tették felelőssé a felmerült esetekért s általában nehéz szavakat váltott ki a felszólalókból a keserű hangulat. A gyűlésezés véget érven ki-ki hazasietett s sokan a vasút-állomásra mentek, hol legnagyobb meglepetésükre éppen ott találták a sokat em-

legetett „Főpásztor” t, a ki már előzőleg mindenről értesült. Ott volt a vele egy városban lakó református lelkész is és feltűnés nélkül nem kerülhette ki a két férfiú egymást. Köszönés után egyszerre oda lépett a püspök a lelkészhez s szólt. „Értesültem, hogy maguk, predikátor urak, tanácskoztak az én térítő munkám felett. Lélekmentő fáradozásommal semmi közük”; — s hirtelen kis ujjára mutatva, haraggal folytatá: „Különben látja ezt?” „A mint kis újjamat nem veszem számba, úgy nem ügyelek a maguk bírálatára sem” Felelt a lelkész: „Kis újját látom, főtiszt. Uram! De a kis újjon kívül látom ön felett azt a láthatatlan kezét, a mely fenyegetőleg emelkedik ön felé, mintha intené, hogy a mai nehéz viszonyok között a felekezeti békét ne bontsa tovább!” Ez utóbbi szavakat minden magyar hallja meg. Legkivált hazánk erdélyi részében, hol annyiféle nemzetiségi kérdés is fenyeget. Mi magyar reformátusok pedig bizzunk a jó Istenben — ha ő velünk, kicsoda ellenünk?

— **Gyászhir.** Madaras János szövérdi lelkészünk, 56 évi lelkészi szolgálat után, 84 éves korában elhunyt. Derék, igaz munkása volt az Úrnak egy hosszú emberöltőn át. Őszinte tisztelettel emlékezünk róla.

— **A csodatévő tej.** A francia orvosi világban újszencáció izgatja az embereket. Valaki fölfedezte, hogy a sűrű, savanyu tej, a melyet a Balkán-államokban török néven joghurtnak neveznek, az élet meghosszabbítására szinte csodatévő hatása. Megkérdezték több kiváló tudós véleményét, s ezekből kiteszik, hogy komoly értékű dologról van szó. Mecsnikov doktor, a párisi Pasteur-intézet vezetője, azt mondta, hogy a joghurt rendkívül kedvező hatást tesz a bél tevékenységére, mert izolálja az ártalmas bacillusokat, s mivel alkohol nincs benne, a kefiénnél sokkal jobb a hatása. Mihalov doktor, a ki a berlini egészségügyi kongresszuson Bulgária képviselője volt, s közvetlen tapasztalásból ismeri a joghurt hatását, elmondja, hogy a kik e tejet állaedőan isszák, sokkal egészségesebbek és hosszabb életűek másoknál. A joghurt nem ipari készítmény. Maga a nép csinálja, egészen egyszerű módon de többféleképpen. Hogy valóban meghosszabbítja az életet, azzal bizonyítják, hogy Bulgáriában, ahol nagyon szeretik, háromézer nyolcszáz olyan állandó fogyasztója van, a ki száz évesnél idősebb, pedig Bulgáriának csak négy millió lakója van, s a hatvanegy millió lakósu Németországban, csak hatvanegy embert látunk, a ki száz évesnél idősebb. A joghurtot most párisi orvosok és vegyészek is megvizsgálják, hogy tudományosan megállapítsák gyógyító és erősítő értékét.

Mámorosan.

A nap már magasan járt az égen, hogy Kenderes Pál hétfőn reggel felébredt. Alig bírta szeméit kinyitni, oly nehezek voltak a pillái. Elkezdte dörzsölgetni, aztán bámulva körülnézett de alig látott valamit, úgy elvakította az ablakon besütő fényes napsugár. Csak úgy pislogott az ágyban, mint a kilencnapos macska. Aztán a feje!

Ugy zsongott, zúgott, mintha nem is fej, hanem egy üres hordó lett volna a helyében, melyben darazsak fészkeltek. Halántékaiban lázasan lüktetett a vér, minden egyes lüktetésre kínos fájást érzett, szóval beteg volt. Feltámaszkodott könyökére, megpróbált gondolkodni. Sehogysem sikerült. Égető szomjúságot érezett. Nyelve szájadaplásához tapadt alig-alig birta dadogva kinyögni:

— Mari! adj egy pohár vizet...

Várt, várt, de senki sem mozdult. Már türelmetlenül még egyszer szólni akart, mikor tekintete a másik ágyra esett. Az üres volt. Bambán rámeredt, egy darabig igyekezett gondolatait rendben szedni.

— Persze — motyogta magának — már rég felkelt. De hogy is tudtam én ma annyira elaludni?

Erre kikászolódt az ágyból s elkezdett lassan öltözni. Kínosan esett neki nagyön a dolog, mert valahányszor meghajolt, a feje majd szétpattant; valahogy mégis elkészült. Első dolga volt, odament az asztalhoz s nagyot huzott a kancsóból. Jöleső sóhajtással tette le s egyideig nem érzett mást, mint hideg víz kellemes hatását. aztán kalapját fejébe nyomva kiment Amint az udvarra ért, meghökkenve állott meg: a baromfi még mind az ölben gágogott, sáporogott, kodált, az istállóból egy-egy éhes bögés, nyerítés hallatszott. Az utcaajtó tárva-nyitva sem gyereket, sem asszonyt nem látott az udvaron.

— Hogyan? — tünődött magában — kiment volna a anélkül hogy az állatokat megejtette volna? Ezt nem étem! Itt valami történt.

Megerőltette az eszét, csaknem öklével döngette már a homlokát de nem birt visszaemlékezni semmire. Annyit tudott, hogy tegnap vasárnap volt, mert az ünneplőruháját látta az ágya mellett, de egyébre semmire sem emlékezett. Ugy érezte, mintha a tegnapi napot átaludta volna.

Hátraballagott az itállóba. A lovak ismerős nyerítéssel fogadták, a marhák sóváron nyujtogatták feléje reszelős nyelvüket.

— Ezek még ma nem kaptak semmit — gondolta magában s hozzálátott az etetéshez. Elvégzett mindent rendesen, megejtetett, megitatott, kieresztette a baromfiakat, de mindezt úgy mint valami álomjáró. Sehogysem fért a fejébe, mi történhetett a háznál, amire ő nem emlékszik.

— Eh! — gondolta — meg kell tudnom. Elmegegyek az öregekhez, talán ott megtudják mondani, hova lett a feleségem.

Körülnézett az udvaron és mikor látta, hogy minden rendben van már, bezárta az ajtót. A kulcsot nem merte magához venni — mert hátha időközben megjön a felesége — hanem eldugta a szokott helyére, maga pedig elballagott. Alig vette észre nagy elmélyedésében, mikor az ipa háza elé ért. Rémuló gyermek sikoltás verte fel gondolataiból. Meglepetve odanézett, hát látja ám, hogy a saját kis fia szalad be lélekszakadva az öreg anyjához: — Öreg anyó, ne engedjen bántani. Jön az édes apám.

Az ajtóban csakhamar megjelent az öreg asszony rémuló arcza. Mikor meglátta vejét, szitkozódva rázta feléje csontos öklét:

— Hát te istentelen, még ide is bemedre tenni a lábad? Eltakarodj innen! — azzal becsapta orra előtt az ajtót, csak úgy durrant.

Kenderes Pálnak földbe gyökerezett a lába, úgy állt ott, mintha a villám ütötte volna meg. Az ajtón

át még hallatszott az öreg asszony szitkozódása, kis fiának nyöszörgése, olykor olykor ipának dörmögő hangja is közbevegyült. Ez a zavar végkép kihozta sodrából. Vére a fejébe szaladt, vadul körülnézett, mintha valami titkos ellenséget sejtene maga mellett, majd az ajtóhoz lépett és erős kézzel megnyomta a kilincset. Nem engedett. Be volt zárva. Neki feszítette a vállát, hogy betörje az ajtót, de szerencsére heves szóváltás után megkattant a kulcs a zárban s az ajtó megnyílt magától. Kilépett ősz ipa s az ajtóban megállva, megvető szemekkel nézte végig Kenderes Pált.

— Mit keresel itt?

— A feleségemet! — válaszolt vadul Kenderes Pál.

— Ugy? No hát nincs semmi keresnivalód!

— De itt kell neki lenni! A fiamat láttam, az anyja sem lehet messze.

— Persze hogy itt van.

— Hát akkor mit akarnak kendtek velem? Mire való ez a komédia? Már kivénültem belőle, hogy úgy bánjanak velem, mint valami tacsóval!

— Azt én mind elhiszem, de itt többé semmi kereseted!

— Mit bánom én?! Csak a feleségemet küldje ki, azzal szeretnék beszélni.

— Az nem jöhet.

— Mért ne jöhetne?

— Azért mert nem jöhet.

— Talán kendtek nem engedik? Hát mi bajuk velem?

— Másért nem.

— Beteg?

— Beteg.

— Mi baja?

— Azt te tudod legjobban.

Kenderes Pállal keringeni kezdett az udvar. Ilyet még soha életében nem ért meg. Lázasan simogatta végig homlokát, révedező szemekkel nézett körül aztán megindult befelé. Azt sem tudta már, mit csinál. Az öreg el akarta állani utját, de erős ember magával vitte őt is. Ugy tolta maga előtt, mint valami könnyű pelyhet. Mikor a szobába lépett, fia rémulóan bujt öreg anyja mellé, aki a Mari ágya mellett ült. Kenderes Pál megállt az ágy előtt:

— Mi bajod, Mari?

Az asszony csak pihegett, mint a szárnyaszegett galamb.

— Felelj már, Mari, ha szeretsz egy kicsit. Miért hagytál el? Vagy azt akarod, hogy bolondok házába kerüljek?

Csakugyan olyan volt már, mint valami örült. Haja kuszált, vonásai dultak, szeméből valami vészes tűz lobogott. Az öreg asszony remegve nézte, máskor oly gyors nyelve most megtagadta a szolgálatot. Végre az ipa törte meg a csendet:

— Még te kérded, hogy mi baja? Hát nem te vered félig agyon az éjjel?

— Ki meri azt mondani?! — kiáltott föl vadul Kenderes Pál.

— Én mondom, meg Mari is mondaná, ha tudna szólni!

— Hazugság! Soha egy újjal sem bántottam!

— Nem ám, csak a kapanyéllal.

— Igaz volna ez, Mari?

Az asszony nem szólt, csak könyes szemmel bölintgatott, hogy igaz.

— Ne komédiázz, Pali, velünk ugyan nem hiteted el, hogy nem tudsz róla! — szolt mérgesen az öreg.

— De mikor én nem emlékszem semmire! — tört ki Kenderes Pál, majd hirtelen földerült az arca, mintha valami jutott az eszébe. Bizonytalanul nézgetett hol az egyikre, hol a másikra, valami gyanu támadt lelkében:

Ha áprilisi tréfa akar ez lenni, ugy már elég volt.

De erre már az öreg asszony is elkezdett sipákolni.

— Oh! hogy az Isten is nem sülyeszi el itt mindjárt. Még tréjának meri mondani az egész! Lányom, szegény lányom, ha én ezt tudtam volna, hogy ilyen sorsra jutsz, inkább kicsavartam volna a nyakadat!

Kenderes Pál már csakugyan nem tudta hányadán van. Közel állt a megőrüléshez. Az erős férfi reszketett minden izében, térdei megroggytak s felesége ágyába temette arcát. Megilletődve nézték mindnyájan; megszólítani senki sem mert. Kinos néhány percz telt el. A Mari nézte-nézte urát lassan fejére tette a kezét:

— Pali! mi van veled?

Kenderes Pál nehéz sohajjal felemelkedve, odatántorgott a kályha mellé a padkára.

— Én nem tudom. Nincs helyén az eszem!

— Hát nem tudsz semmiről? ... Jézusom! Hogy lehet az?

— De hát mondjátok már meg, mi történt!

— Semmire sem emlékszel? A tegnapi napra sem?

— Nem tudok semmiről!

— Arra sem emlékszel, hogy korcsmában voltál, aztán ... — aztán — vágott bele az ipa — ott leittattak és a te feleségedet csaknem agyon verted!

— Kicsoda? Én?

— Nem is ám más!

— De hiszen én sohasem voltam iszákos!

— Eppen azért vett le olyan hamar a lábadról. Éjjel jött ide a Mari sirva, jajgatva, azt hittük, már a reggelt sem éri meg.

— És én nem tudok semmiről, nem emlékszem semmire!

Révedezve maga elé nézett egy darabig, majd valami örült düh fogta el. Megkapott egy kezeügyébe eső székot, s ugy vágta le, hogy rapityára tört:

— Átkozott legyen az a pillanat, amelyekben először kóstoltam bort, átkozott legyen magam is, ha valaha az életben még egy cseppet iszom!

Azzal odarohant az ágyhoz, ráborult s úgy sirt, mint valami kisgyermek.

— Marim! édes feleségem! meg tudnál-e bocsátani még az egyszer?

— Hiszen azért szeretlek! — volt a szelid válasz.

Azóta Kenderes Pál volt a legszelidebb ember! De, ha valaki borral kínálta, olyan tekintetűt vetett rá, hogy az illető a poharat is elejtette ijedtében.

L. R.

Dr. A Schmidt G. főörzsorvos és physikus által feltalált hires

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süket-séget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** még idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című győgszertárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett alaptőke egy és fél millió korona.

Fióktézetek és kirendeltségek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nváradszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely, Sepsi-szentgyörgy és Székely-Keresztur.

Jelzálogkölcönöket nyujt földbirtokra és bérházakra legjutányosabb feltételek mellett, ugyszintétörlesztéses kölcsönöket 500 koronától kezdődőleg a törlesztést és kamatot magában foglaló fél évi részletfizetések ellenében 4 1/2 o/c alapkamattal.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó, vagy cheque számlára és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Bank és pénzváltó osztályunk üzletköre:

Értékpapir, idegenpénzek vétele és eladása.

Tőzsdei megbízások.

Sorsjegyek eladása letétjegyre és egyenlő havirészletfizetésre. Az első részletfizetése után a sorsjegyekre eső nyereség már a vevőt illeti.

Kölcsönök nyujtása értékpapirokra.

Osztálysorsjegyek föelárusítási helye. Szelvény-beváltás.

Letétek. Elfogadunk értékpapirokat, okmányokat. megőrzésre.

Költségmentesen megvizsgáljuk mindennemű sorolás alá eső értékpapirok huzását.

Kivándorlóktól érkező pénzek, utalványok, csekkek legolcsóbb beváltási helye.

Képviseli a legrégebb és legnagyobb biztosító intézetet a „Trieszti Általános Biztosító Társaság“ (Assicurazione Generali) és eszközöl tüz-, üveg- és jégkárt, valamint betörés elleni, végre élet és balesetelleni biztosításokat a legolcsóbb díjak mellett.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

Nyomatot: Adi Árpád könyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt.